

מדינת ישראל - משרד הבריאות

החטיבה לעניני בריאות

מינהל רפואה

חוזר: 33/2000

ירושלים, י"ג אב, תש"ס

14 אוגוסט, 2000

תיק מס': 4/1/14

אל : מנהלי בתי החולים
מנהלי האגפים הרפואיים - קופות החולים

הנדון: הנחיות לביצוע בדיקות רנטגן לנשים בגיל הפוריות ובהריון
סימוכין: חוזרנו מס' 51/96 מיום: 26.5.96

בהמשך לחוזרנו שבסימוכין הננו להביא בזאת לידיעתכם הנחיות מעורכנות בנושא:

1. כללי:

- 1.1 הנחיות אלה מיועדות לביצוע בדיקות רנטגן לנשים בגיל הפוריות ובהריון, כאשר הבדיקה מכוונת לאזור הבטן (עמוד שדרה מותני, אגן, בטן, עמוד שדרה סקראלי, סרק ירך, בדיקת שקוף לאזור הבטן).
- 1.2 מבצע בדיקת הרנטגן לאישה בגיל הפוריות או בהריון, יאמת בטופס הבדיקה את הפרטים המתאימים למצבה של האישה.
- 1.3 במקרים בהם ביקש הרופא המפנה לבצע את הבדיקה, למרות שהנבדקת בהריון, ניתן לבצע את הבדיקה באישור הרופא הרנטגנולוג האתראי במקום, תוך ביצוע רישום מתאים. במקרה זה, דרושה בנוסף לתחיתת הרופא המפנה והרופא הרדיולוג האתראי במקום, חתימת הסכמה של הנבדקת לביצוע הבדיקה, חרף היותה בהריון.
- 1.4 במקרים בהם ישנו ספק האם האישה בהריון, לא תבוצע הבדיקה והאישה תשלח חזרה אל הרופא המפנה לברור הספק.

2. אחריות:

- 2.1 ההליכים הקודמים לביצוע הצילום (הזמנת הצילום, ההתוויות, התוויות נגר,

רגישות, הריון וכו'), הינם באחריות הרופא מזמין הבדיקה.

2.2. האחריות על הליך ביצוע הבדיקה הינה של מבצע הבדיקה.

3. ביצוע בדיקות הרנטגן:

3.1. מבצע הבדיקה ינקוט בכל האמצעים האפשריים על מנת להקטין את מנת החשיפה לקרינה לעובר או לשחלות בעזרת האמצעים הבאים:

3.1.1. הפחתת ערך המיליאמפר שניה במידת האפשר או שימוש בקסטות עם מסכי הגברה רגישים.

3.1.2. הקפדה על צמצום מירבי על אלומת הקרינה לאזור הנבדק.

3.1.3. שימוש בכיסויי מגן (סינר עופרת) להגנת אזור הרחם והשחלות, כל עוד שהדבר לא פוגע בתהליך האבחון הרדיולוגי.

3.2. כשהבדיקה מבוצעת לאשה בהריון/ספק הריון לאזור הבטן והאגן יש לשאוף שהבדיקה תבוצע כתנוחת PA לכוון הקרינה, אלא, אם הדבר פוגע באיבחון ו/או הרדיולוג הורה אחרת.

3.3. על מבצע הבדיקה להקפיד על רישום זמן השיקוף ויצוין את מספר הצילומים שבוצעו. (במכשירים דיגיטליים יצוין מספר ה"הארות" ועדיף להשתמש באמצעי last image hold (L.I.H.) לזיכרון הדיגיטלי.

4. אשה בגיל הפוריות או בהריון, המלווה נבדק לבדיקת רנטגן: ככלל, רצוי כי אשה בהריון לא תלווה אדם לבדיקה בחדר הרנטגן.

4.1. במקרה של הכרח ודחיפות מירבית שאישה בהריון או בספק הריון תלווה נבדק לבדיקת רנטגן בכפוף לתנאים הבאים:

א. אישור רופא מומחה ברדיולוגיה.

ב. האישה תלבש בשעת הבדיקה סינר מגן שווה ערך ל- 0.35 ס"מ עופרת, אשר ימנע את חשיפתה לקרינה.

4.2. אישה בגיל הפוריות שאינה בהריון, תורשה ללוות אדם לבדיקה בחדר רנטגן, בתנאי שתלבש בשעת הבדיקה סינר מגן שווה ערך ל- 0.35 ס"מ עופרת.

5. פעולה בעקבות הקרנת אישה בהריון – שחזור החשיפה לקרינה של העובר: לאחר שהתברר לרופא המטפל באשה (או כל גורם רפואי אחר שהאשה נמצאת בטיפולו) כי היא נחשפה לקרינה בעת היותה בהריון, יש לפעול כמפורט להלן:

5.1. אם העובר לא נחשף לאלומה הראשית, או אם נחשף לאלומה זו, תוך ביצוע שלושה צילומים (או פחות) וללא בדיקת שיקוף, לא ידווח מבצע הבדיקה על המקרה למבון לפקוח על קרינה רפואית, וניתן להמשיך את ההריון.

5.2. אם העובר עשוי היה להיחשף לאלומה הראשית בשעת ביתוע ארבעה צילומים (או יותר) ו/או בדיקת שיקוף ו/או C.T., ידווח מבצע הבדיקה מיידי ליוחידה לפקוח על קרינה רפואית או למכון הרנטגן שבו בוצעו הצילומים, תוך העברת האינפורמציה המבוקשת ע"י היוחידה. היוחידה תבצע בדיקת שחזור מתאימה ותעביר את ממצאי הבדיקה לנוגעים בדבר.

6. הנחיות לביצוע הפסקת הריון לנשים בהריון שעברו בדיקות רנטגן:

- 6.1. חשיפת העובר לקרינה בשיעור קטן מ- 5 Rem, בשלב כלשהו של ההריון, אינה מצדיקה ביצוע הפלה, מן ההיבט של סיכוני קרינה.
- 6.2. בחשיפת עובר לשעור קרינה בין - 5-10 Rem בין השבוע השלישי לשנים עשר מתחילת המחזור ומשך ההריון בעת הריון אינו עולה על שנים עשר שבועות (מתאריך המחזור האחרון), יש מקום להחליט על ביצוע הפלה.
- 6.3. חשיפת עובר לקרינה בשעור גדול מ- 10 Rem מהווה נימוק מספיק לביצוע הפסקת הריון (פרט למקרה המצויין בסעיף 5 להלן). יש לקיים את הריון על עתיד ההריון מוקדם ככל האפשר.
- 6.4. בשעת קבלת ההחלטה על ביצוע הפלה, או המשך הריון, יילקחו בחשבון אף שיקולים נוספים, כגון מצבה הבריאותי הכללי של האישה, בקשתה המפורשת וכדומה.
- 6.5. בכל מקרה של חשיפה כלשהי לעובר (אף מעבר ל- 10 Rem) אם הריון בדבר עתיד ההריון מתקיים מעבר לשבוע העשרים וארבע (מתחילת המחזור האחרון), אין מקום להפסקת ההריון ע"י ביצוע הפלה.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת הנוגעים בדבר במוסדכם.

ד"ר י. שרלישיץ
ראש מינהל הרפואה

העתק : המנהל הכללי
המשנה למנהל הכללי
ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש
ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה
ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות
ס/מנכ"ל לתכנון תקצוב ולתמחור
ס/מנכ"ל קופות חולים
ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות
נציב קבילות הציבור
נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי
ראש אגף רישוי מוסדות רפואה ומכשירים רפואיים מיוחדים

חשב המשרד
היועצת המשפטית
ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים
מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד
ראש שרותי בריאות הציבור
רופאי מחוזות – לשכות בריאות מחוזיות
ראש שרותי בריאות הנפש
מנהל האגף לגריאטריה
מנהל האגף לרפואה כללית
ראש השרות לבריאות העובד
מנהל אגף הרוקחות
מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
מנהל המרכז הלאומי לבקרת מחלות
מנהל האגף לשעת חרום
מנהל האגף למקצועות בריאות
מנהלת האגף להבטחת איכות
מנהל אגף ביקורת פנים
מנכ"ל לי קופות החולים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים
מנהל האגף לאבוזרים ומכשירים רפואיים
מנהל המחלקה לרפואה קהילתית
מנהל היחידה לפיקוח על הקרינה
מנהל תחום מינהל ומשק
הממונה על הקרינה הרפואית
מנהל המחלקה לאפדמיולוגיה
מנהל המחלקה למעבדות
יו"ר המועצה הלאומית להדמיה
מרכזת המועצות הלאומיות
הספריה הרפואית
אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הנפש
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
אחראית ארצית על הסיעוד – בגריאטריה
אחות ראשית – קופ"ח הכללית
קרפ"ר – צ.ה.ל
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
מנכ"ל הסתדרות מריצינית – "הדסה"
רכז הבריאות, אגף תקציבים – משרד האוצר
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
יו"ר ארגון רופאי המדינה
יו"ר המועצה המדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
ארכיון המדינה

(לרופא מזמין הבדיקה)

הנחיות לפעולה בקשר לנזיל הזמנה לבדיקות רנטגן
לנשים בגיל הפוריות ובהריון

1. הנחיות אלו באות להסדיר נזיל תקין של ביצוע בדיקות רנטגן לנשים בגיל הפוריות ובהריון.
בדיקות המכוונות לגפיים וראש תבוצענה ללא התייחסות להנחיות אלה, תוך שמירה על כללי הבטיחות הנהוגים.
2. הרופא מזמין הבדיקה יסמן בטופס הזמנה לבדיקות רנטגן את הפרטים המתבקשים הקשורים לנזיל זה.
3. הרופא המזמין יקפיד על נילוי כל הפרטים בטופס הזמנה, כדי למנוע חזרת האישה הנבדקת אליו, עקב ליקויים במילוי הטופס. כמוכן יציין את שמו וזמניתו בהזמנה.